

vereniging kleine kernen noord-brabant

Ingekomen

19 NOV 2013

Provincie Noord-Brabant

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant en
→ Provinciale Staten van Noord-Brabant
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

LB 529

3498324

MID_C/GRF

Datum 18 november 2013
Ons kenmerk VKK.B-2013.015

Betreft Reactie vereniging kleine kernen noord-brabant op het rapport
'Veerkrachtig Bestuur in Brabant' d.d. 14 juni 2013

Geacht College en leden van Provinciale Staten,

De vereniging kleine kernen noord-brabant heeft zich de afgelopen maanden intensief gebogen over het eindrapport van de Adviescommissie getiteld: 'Veerkrachtig Bestuur in Brabant'.

Als lid van de klankbordgroep Krachtig Bestuur hebben wij onze inbreng gehad in de reactie van de klankbordgroep. Toch willen wij onze nuances over deze reactie, door onze visie op het rapport in relatie tot de toekomst van Brabant bij u als College van GS en bij de leden van Provinciale Staten aanbieden. Wij willen die graag toelichten aan de fracties van Provinciale Staten, maar ook aan u als college.

De vereniging kleine kernen noord-brabant telt momenteel 142 aangesloten dorpen tot ca. 6000 inwoners en vertegenwoordigt de belangen van ca. 500.000 bewoners van het platteland, met totaal ca. 60 % van het grondgebied van Noord-Brabant.

Onze reactie op 'Veerkrachtig Bestuur in Brabant', een advies voor de versterking van regionale samenwerkingskracht in Noord-Brabant.

De Adviescommissie Krachtig Bestuur in Brabant heeft op 14 juni 2013 haar eindrapport gepresenteerd. De commissie heeft 10 aanbevelingen voor meer samenwerkingskracht geadviseerd, waarbij onder andere schaalvergroting voor (kleinere) gemeenten wordt aanbevolen en versterking van samenwerkingsverbanden noodzakelijk wordt gevonden. De vereniging kleine kernen noord-brabant onderschrijft de noodzaak om tot regionale samenwerking te komen om de sociaal-maatschappelijke taken en nieuwe taken op gebied van Jeugdzorg, Passend Onderwijs, AWBZ en Arbeidsparticipatie uit te voeren. Wij constateren dat die taken, die door de rijksoverheid worden gedecentraliseerd naar de gemeenten, momenteel worden ondergebracht in regionale samenwerkingsverbanden. Daarmee kan ook een kleine gemeente voldoen aan de vereisten om dergelijke taken uit te voeren.

De adviezen zijn volgens de Klankbordgroep van maatschappelijke organisaties, waaronder VKKNB, nog te weinig gebaseerd op de toekomstige ontwikkelingen in de maatschappij, waar vanuit de zelfsturing overall initiatieven ontstaan en ook bestuurlijke consequenties (zullen) hebben.

Zelforganisatie versus Mega-organisatie

In een lezing van Herman Wijffels op de coöperatiedag 2012 sprak hij over de overgang naar een nieuw tijdperk: van industriële samenleving naar een kennis/informatie samenleving. Als gevolg van de industriële ontwikkeling heeft vrijwel iedereen een opleiding genoten, zodat men kan participeren in plaats van dat men gestuurd wordt. Die ontwikkeling sluit aan bij de wensen van inwoners om betrokken te zijn bij de lokale besluitvorming. Er ontstaan op dit moment tal van lokale initiatieven waarbij bewoners zelf de bestuurlijke kar trekken, zoals coöperaties op gebied van zorg, energievoorziening en glasvezelinfrastructuur. De kracht van de lokale en regionale gemeenschappen zijn de fundamenten waarop de toekomstige bestuurlijke organisatie moet worden gegrondvest.

De Adviescommissie is nog bezig met megastructuren van de vorige eeuw op te tuigen, die niet zullen voldoen aan de wensen en eisen van deze eeuw.

Voor de nieuwe werkelijkheid waarin gemeenten en provincie zich moeten opstellen als partner is een goed contact en een plaats dicht bij de burger noodzakelijk.

Dát is de bestuurlijke opgave voor de komende tijd. Die bereik je niet alleen met schaalvergroting en bijbehorende vermindering van het aantal volksvertegenwoordigers als gevolg van gemeentelijke fusies. Uitgangspunt in de netwerksamenleving is dat de ontwikkelingen van onderop komen.

De kunst van het samenleven

In de culturele agenda van de afgelopen jaren heeft Noord-Brabant een slogan gekozen die Brabant typeert: **"De kunst van het samenleven"**. Het zijn de dingen die we dagelijks in de praktijk brengen. Dat hebben we van onze ouders en voorouders geleerd. Vanuit de kleine gemeenschappen hebben bewoners laten zien dat ze samen sterker staan en een grote onderlinge binding hebben. Ze hebben vaak ook creatieve ideeën om met elkaar te werken aan de verbetering van de leefbaarheid, waardoor de sociale

cohesie wordt versterkt. Nieuwe innovatieve economische dragers geven een extra steun aan de sociale cohesie.

Daarbij ontstaan nieuwe samenwerkingsvormen van onderop die vervolgens ook de gemeente en overige organisaties zoals de woningcorporaties, onderwijsorganisaties, verzorgingsorganisaties en ondernemers nodig hebben om mee samen te werken. Om dan dicht bij de burger te blijven dient de schaal van de gemeenten ook zo klein als mogelijk en zo groot als noodzakelijk te worden. Uit allerlei studies blijkt dat voorgaande herindelungen vooral de afstand tussen burger en bestuur hebben vergroot. Hoe groot een samenwerkingsverband moet zijn is vooral afhankelijk van de aard en het doel van de samenwerking. Het kan dus zijn dat voor economische activiteiten een grotere schaal noodzakelijk is.

De omgeving, het platteland met zijn dorpen, is een wezenlijk onderdeel van de Brabantse gemoedelijkheid, die zo kenmerkend is met al zijn culturele en historische activiteiten. Naast het grote aanbod van culturele activiteiten in Brabant is er ook veel te beleven op het gebied van landschap en natuur; dit vormt een welkome aanvulling op het culturele aanbod in de steden.

Vitaal Platteland

De vereniging kleine kernen noord-brabant spreekt zich nadrukkelijk uit voor een evenwichtige demografische samenlevingsopbouw in de kleine kernen. Een samenlevingsopbouw die de duurzaamheid van de kernen bevordert en de sociale dorpscohesie in stand houdt.

Voor een goede inbedding van de belangen van kleine kernen is de provincie een belangrijke bestuurlijke speler, met zijn bestuurlijke taken gericht op de ontwikkeling van Brabant als geheel en een sterke oriëntatie op het platteland. De Mozaïek van Brabant heeft een bestuurlijke kracht van de provincie nodig om stad en platteland te laten samenwerken.

Relatie stad - platteland

De vereniging kleine kernen noord-brabant wijst nadrukkelijk op het belang van de ontwikkeling van een sociaal duurzaam Brabants platteland, in relatie tot de stedelijke ontwikkeling. Een strikte scheiding is niet wenselijk!

De vereniging kleine kernen noord-brabant wil een evenwichtige benadering van de Brabantse steden ten opzichte van het platteland. De teneur van het rapport duidt echter op een uitgangspunt van primaat voor de steden.

Een sterke scheiding tussen stad en platteland heeft directe consequenties voor de sociale samenhang van stad en platteland. Werken we toe naar een sociaal duurzaam Brabant, dan is een heterogene bevolkingssamenstelling een voorwaarde om dit te bereiken.

Omdat bereikbaarheid en vervoer belangrijke onderdelen vormen van de sociaal-economische structuur van het platteland, willen wij er graag in deze context melding van maken, met name vanwege de integrale benadering van keuzes.

Ook de digitale bereikbaarheid van het platteland vormt een aandachtspunt, waarin de provincie een belangrijke sturende en faciliterende rol kan vervullen.

Toekomstige bestuurlijke organisatie

Vertalen we dat naar bestuurstermen in Brabant en de ontwikkelingen die nu plaatsvinden, dan zien we een samenwerking op regionale schaal ontstaan voor meerdere beleidsterreinen. Veiligheidsregio, GGD, Politie, Brandweer en RUD zijn al georganiseerd op de Brabantse regionale schaal en op dit moment worden in elke regio de voorbereidingen getroffen om ook de transitieopdrachten vanuit het rijk op die regionale schaal te organiseren.

Bij succesvolle samenwerkingen zijn historische grenzen van belang om te betrekken bij de bestuurlijke indeling van regionale samenwerking: hoe groot moet een regio zijn en hebben ze historisch iets met elkaar? Wat vormt het historisch DNA voor samenwerking en welke is de natuurlijke beweging van dorpsbewoners naar de nabije steden?

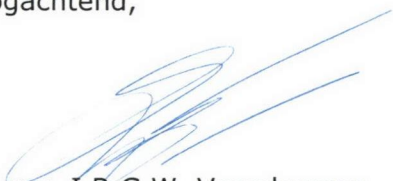
Uit allerlei ontwikkelingen blijkt dat de historische structuren een fundament zijn, waardoor gemakkelijker samenwerking ontstaat dan door gedwongen opgelegde constructies. Ook de historische verschillen tussen zand en klei spelen daarbij nog een rol. Om burgerparticipatie tot volle wasdom te laten komen is het nodig om regels te schrappen en/of beter op elkaar af te stemmen, liefst op regionale schaal (zonder een extra bestuurslaag te creëren).

De omvang van onze bestuursorganisaties zullen we zodanig moeten inrichten dat burgerparticipatie mogelijk is: dus dicht bij de mensen, zo klein als mogelijk en zo groot als noodzakelijk, waarbij alleen initiatieven van onderaf, om te komen tot een fusie van gemeenten, worden gehonoreerd.

Graag zijn wij bereid deze reactie mondeling toe te lichten.

In afwachting van uw reactie,

Hoogachtend,

Mw. mr. I.R.G.W. Verschuuren

Voorzitter vereniging kleine kernen noord-brabant